

лект студента и задействованием в процесс личности специалиста [1]. С помощью игровых форм обучения можно обеспечить воспитание не только теоретического и практического мышления специалиста, но и необходимых "должностных" качеств его личности – способностей к управленческой деятельности, принятию коллективных решений, умений и навыков социального взаимодействия, руководства и подчинения. В совместной деятельности участников создаются условия для формирования самосознания и самоорганизации, профессионального и общего развития личности специалиста [3]. То есть, деловая игра интенсифицирует обучение, активизирует, принуждает к овладению инновационными технологиями. Учебная игра в высшем образовании – это интегральный метод обучения и контроля, который в условиях приближенных к реальным, объективно выявит способность студента к реальной конкретной профессиональной деятельности. Кроме того, развиваются сотрудничество, взаимопомощь в процессе обучения [2]. Но важно отметить, что, несмотря на преимущества использования игровых форм в процессе обучения будущих специалистов, они не должны заменять собой традиционные формы обучения, а занять свое место в системе активных форм обучения.

Литература:

1. Грищенко О.А. Ділова гра як інноваційний метод педагогічної діяльності майбутнього викладача. – Черкаси, ЧНУ, випуск 157. – 76 с.
2. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник/ Бартенєва І. О., Богданова І. М. іні. - Одеса: ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2002. - 344 с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. - К.: "Академвидав", 2006. - 352 с.
4. Вербицкий А.А. Игровые формы контекстного обучения. – М: Знание, 1983 г. – с. 96.
5. Карсон Д.Р. Деловые игры. Метод обучения принятию решений. – М. – 1977г.

Зарішняк І.М.

*(Вінницький інститут економіки
Тернопільського національного економічного університету,
Вінниця, Україна)*

ТРУДНОЩІ ОЦІЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ ОЧИМА СТУДЕНТІВ

Метою нашого дослідження було висвітлення результатів аналізу та узагальнення ставлення студентів до оцінювання за кредитно-модульною системою. Актуальність нашого дослідження визначається насамперед тим, що з'ясування думки студентів щодо недоліків і переваг організації модульно-рейтингової системи оцінювання знань, умінь, та навичок на базі нашого інституту дасть можливість виявити пріоритети роботи в напрямку подальшого вдосконалення нової системи, окреслити коло її труднощів та суперечливих моментів, які вимагають додаткового аналізу та опрацювання; опитування молоді – це своєрідний „зворотній зв'язок”, зовнішня оцінка роботи нової системи; крім того, з'ясування думки молоді є суттєвим засобом впливу на формування її ініціативності, соціальної зацікавленості та активності, що є особливо важливим в умовах перебудови України як нової демократичної європейської держави.

Виходячи із обґрунтованих вченими позитивних і негативних аспектів впровадження КМС в цілому і питання оцінювання навчальних досягнень студентів зокрема [1-5], для вивчення ставлення студентів ВІЕТНЕУ до оцінювання за кредитно-модульною системою ми провели опитування, в якому взяли участь понад 130 студентів I-IV курсу нашого інституту. Аналіз показав, що більшість студентів не мають достатніх знань про основні вимоги та принципи Болонської конвенції (64% опитуваних). Це вказує насамперед на недостатність прове-

дення інформаційної роботи деканатом та кураторами академічних груп. На запитання «Як впливає шкала оцінювання ECTS на Вашу успішність?» 29% респондентів I-III курсів відповіли, що впливає негативно. Тобто рівень вимог за нової системи підвищується. При цьому більшість студентів адекватно оцінює власні знання: 37% опитаних вважають, що нова система оцінювання жодним чином не вплинула на їхні оцінки, 33% відзначили позитивні зміни. Загалом 72,9% студентів подобається багатобальна шкала оцінювання. Респонденти відмітили також, що введення залікових кредитів дозволяє коректувати процес навчання (77%). Саме відкритість та прогнозованість системи оцінювання, коли наперед доведені до відома студентів всі передбачувані контрольні заходи, терміни, критерії оцінювання з різних видів навчальної роботи наші студенти (62,3%) вважають найголовнішою її перевагою.

Ми не виявили серед опитаних студентів тих показників системи оцінювання, котрі б граничили з критичною межею щодо негативної сторони цього процесу. Однак, труднощі впровадження оцінювання за КМС існують. На думку авторів, такий підхід має базуватися на використанні комп'ютерних технологій, тоді як наші респонденти (82%) вказали тільки на поодинокі випадки комп'ютерного тестування, 44,6% студентів вказують на недостатність інформаційно-методичної бази, зокрема спеціальних сайтів з відповідних фахових дисциплін з інформацією про методичні матеріали, модульний контроль, електронні посібники, а також не забезпеченість належним чином необхідними науково-методичними матеріалами для самостійного вивчення предметів (50,4% опитаних). На думку 55,5% опитаних студентів домінування письмової перевірки над усним опитуванням ніяк не допомагає виявити справжній рівень навчальних досягнень. Тобто декому з них важко сформулювати власне бачення проблеми за визначений термін. Тим паче, 53% респондентів вказали на обмеженість використання викладачами багатоваріантних контрольних завдань, які б враховували усі рівні навчальних досягнень. Студенти зазначають поодинокі випадки використання комбінованих варіантів тестового контролю з урахуванням складності завдання (41,7%), а 27,8% опитаних вказують, що викладачі зовсім не використовують таких варіантів. Труднощі виникають у студентів і щодо єдиних вимог до ЗУН у різних викладачів. Так 62,3 % опитаних вказують на розбіжності у критеріях та рівнях оцінювання з різних предметів. Якщо вчені підкреслюють як перевагу нової системи оцінювання те, що вона сприяє підвищенню мотивації навчання [1], то більшість наших студентів так не вважає (58% опитаних). Виходячи із теоретичного обґрунтування позитивних сторін нововведення, було вказано на можливість корекції процесу навчання, причому як зі сторони студентів, так і зі сторони викладачів. Аналіз показує, що 64% опитаних студентів вважають, що викладачі не змінюють змісту та методів навчання виходячи із результатів оцінювання студентів. Також 54% респондентів рахують, що розширення шкали оцінкових показників аж ніяк не сприяє підвищенню об'єктивності оцінювання.

Десятирічний досвід впровадження кредитно-модульної системи у вітчизняній освіті не вирішив усіх її проблем. Виходячи із зазначених нашими студентами труднощів оцінювання навчальних досягнень, для ефективного функціонування нововведення необхідно: запровадити періодичний модульний контроль у вигляді комп'ютерного тестування, яке має переваги щодо збереження результатів значної методичної роботи викладача, встановлення запобіжних заходів від небажаного витoku інформації, оперативної зміни варіантів завдань, перевірки їх за допомогою комп'ютера; зменшити склад академічної групи зад-

ля об'єктивності, ґрунтовності і систематичності оцінювання; зменшити обсяг матеріалу для самостійного опрацювання якщо не для всіх студентів, то для першокурсників обов'язково; заліковий модуль у формі іспиту проводити для тих студентів, робота яких на протязі семестру була недостатньою і вони бажали б підвищити свій освітній рівень (сьогодні це обов'язкова контрольна форма для всіх студентів, що мають за всіма модулями менше 90 балів); комбінувати письмову перевірку з усним опитуванням (чому іспити за інструкцією ВНЗ можна скласти тільки письмово?); уніфікувати або сформуванати єдині вимоги щодо критеріїв та рівнів оцінювання навчальних досягнень студентів; викладачам докласти більше зусиль до створення багатоваріантних контрольних завдань, які б враховували усі рівні навчальних досягнень студентів; за результатами навчання не тільки студенти, а й викладачі повинні коректувати процес навчання; викладачам ширше використовувати можливості багатобальної шкали оцінкових показників саме через диференціацію за її допомогою різних за необхідним рівнем навчання видів навчальної діяльності студентів, а для цього необхідно розробити критерії оцінок до кожного виду навчальної діяльності і довести до відома студентів та дотримуватися їх використання впродовж навчання; задля заохочування та покарання самі студенти вносять пропозицію нараховувати бали за відвідування занять (на це вказали 82,3% опитаних студентів); створити спеціальні сайти для кожної спеціальності з відповідних фахових дисциплін, з яких студент матиме можливість довідатися про все те, що йому необхідно зробити для якісного проходження модульного контролю, а також розміщувати на цих самих сайтах методичні матеріали, електронні варіанти підручників тощо.

Література

1. Басий Р., Кирьякулов Г., Зенин О., Крюков Э. Первый опыт внедрения кредитно-модульной системы обучения на кафедре анатомии человека // Матеріали міжвузівської науково-практичної конференції "Питання впровадження кредитно-модульно-рейтингової системи у навчальний процес". – Київ, 26 січня 2007 р. – У 2 т. – Т.2. – С. 193-205.
2. Денисенко Н. В. Впровадження кредитно-модульної системи навчання: проблеми і перспективи - <http://www.narodna.osvita.kiev.ua/vipysku/6/statti/2denisenko.htm>
3. Стричак Г.В., Кукурік Н.М., Магійович Р.І Оцінювання студентів за кредитно-модульною системою, її переваги та недоліки http://www.rusnauka.com/11_NPRT_2007/Pedagogica/21987.doc
4. Філіпішина Л.М Модульно-рейтингова і кредитно-модульна технологія навчання та оцінювання навчальних досягнень студентів- <http://intkonf.org/ken-filipishina-lm-modulno-reytingova-i-kreditno-modulna-tehnologiya-navchannya-ta-otsinyuvannya-navchalnih-dosyaghen-studentiv/>
5. Цукатова Т. Модульно-рейтингова оцінка знань студентів у контексті кредитно-модульної системи// Матеріали науково-практичного семінару «Кредитно-модульна система організації навчального процесу». - Київ, 3 грудня 2007 року. – С. 48-57

Подорожна І.В.

(Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, Луганськ, Україна)

ПРИРОДНІ ОБ'ЄКТИ ЯК ДЖЕРЕЛО РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧОГО ПРОФІЛЮ

Високий рівень професіоналізму вчителів передбачає поряд із оволодінням ними спеціальними знаннями, вміннями та навичками, здатність до творчого пошуку шляхів вирішення педагогічних завдань. Це зумовлює необхідність розвивати креативність майбутніх вчителів, зокрема природничого профілю, в процесі фахової підготовки.